

Effectief communiceren vanuit eigen kracht

Sabine Tobbac

sabine@sabinetobbac.be

0478/419 733

Wie ben jij?

✓Wie ben je?
Wat doe je?
Met wie werk je?

✓Wat is jouw levensmotto?
✓Wat is jouw kwaliteit?
Wat is je valkuil?
Wat is je allergie?
✓Wat verwacht je? Wat is je leerdoel?

Mijn leerdoelen

✓

✓

✓

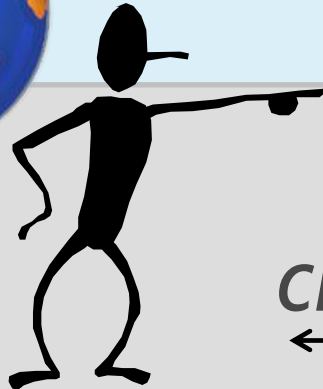

Basisbegrippen Communicatie

Afstemmen op de ander

1. IDEE

Wat wil ik zeggen

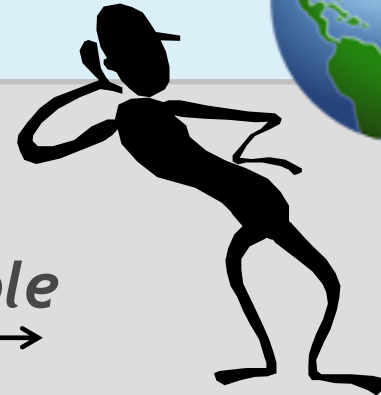
2. WOORDEN

Wat kan ik zeggen

3. UITDRUKKING

Wat ik echt zeg

6. INTERPRETATIE

Wat dit bij de ander teweeg brengt

5. BEGRIP

Wat de andere begrijpt

4. OPNAME

Wat de andere hoort

Check / controle

BERICHT

Eigenschappen van relaties tussen mensen

Uitwisseling van

☑️ materiële zaken / inhoud / verbale

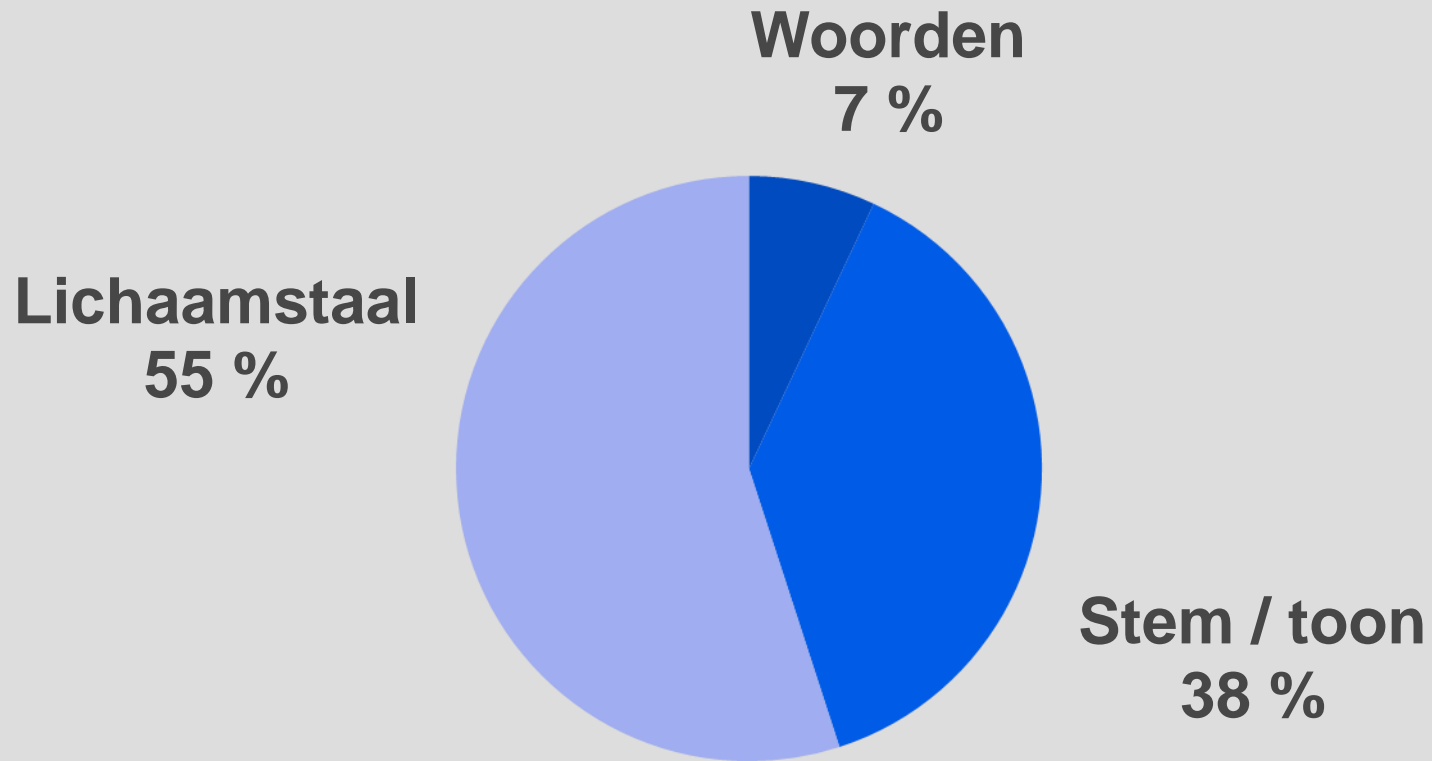
😊 immateriële zaken / verpakking / non-verbale

↔️ congruentie tussen beide cruciaal !

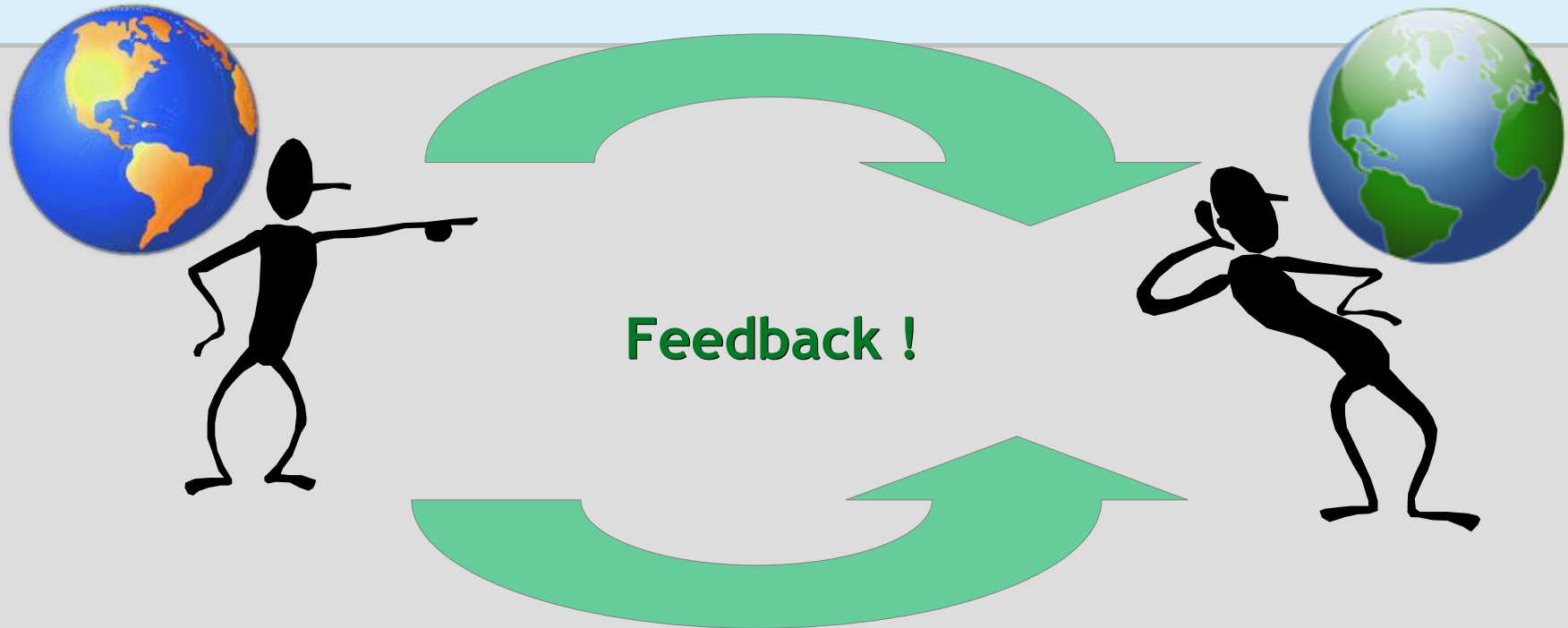
hoe congruenter

hoe beter ik word verstaan

Elementen in de communicatie

Niveau van communicatie:
wat = inhoud, woorden, boodschap

Niveau van meta-communicatie:
hoe = lichaamstaal, proces, impliciete boodschap

Kernkwadranten

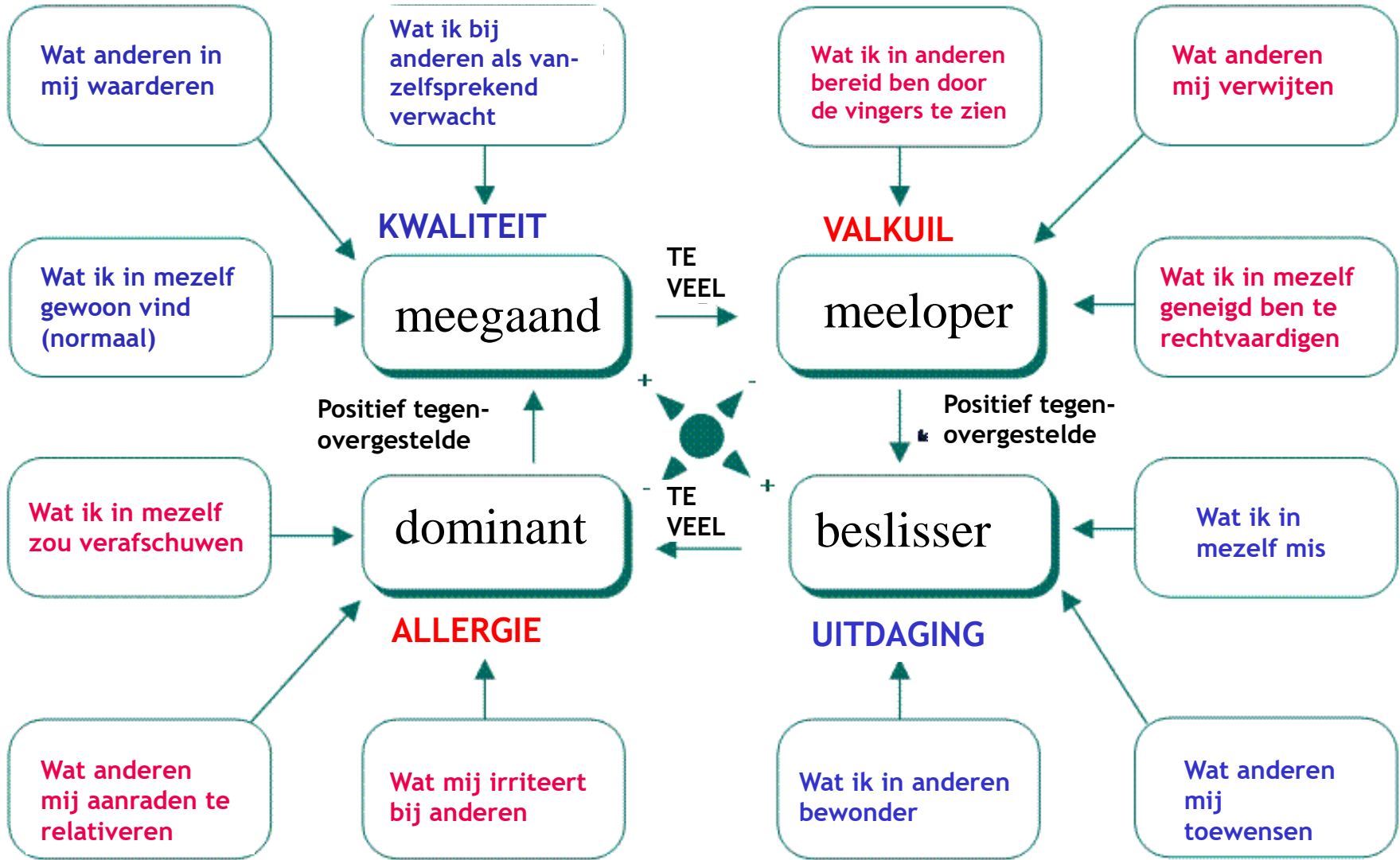
kernkwaliteit

valkuil

allergie

uitdaging

Kernkwaliteiten basis schema

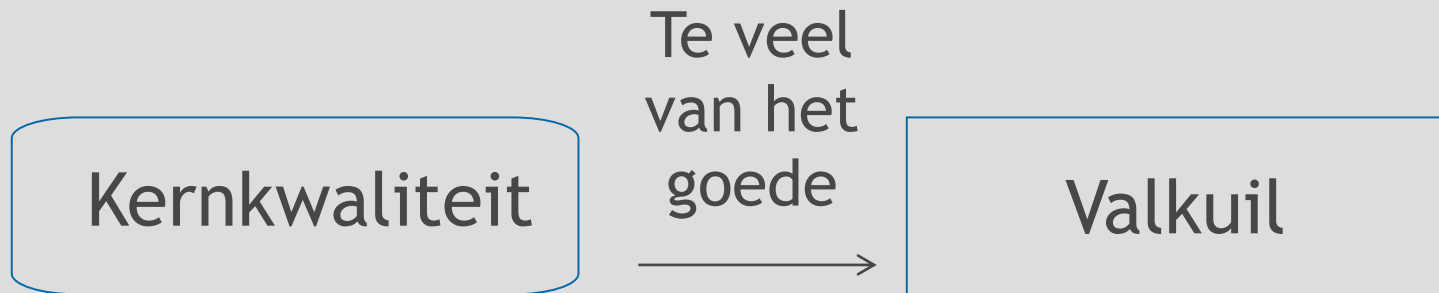
Kernkwaliteiten

- ✓ Een Kernkwaliteit is de specifieke kracht van iemand.
- ✓ Je vindt het logisch en verwacht dat anderen deze kwaliteit ook hebben. Je hebt deze niet aangeleerd.
- ✓ Kernkwaliteiten worden meestal als vanzelfsprekend ervaren.

Kernkwaliteiten

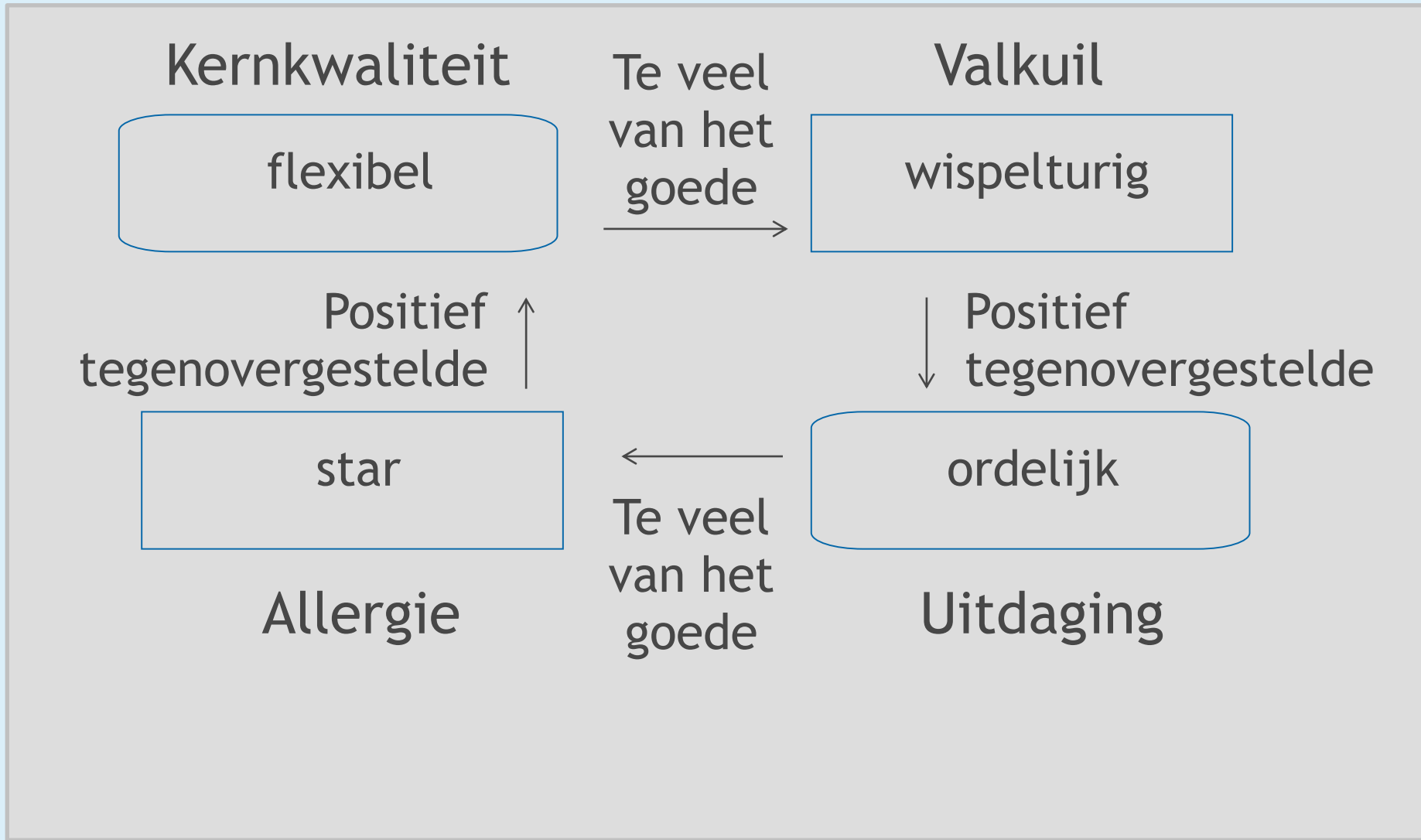
- ✓ Doorzettingsvermogen
- ✓ Flexibiliteit
- ✓ Daadkracht
- ✓ Ontvankelijkheid
- ✓ Geduld
- ✓ Zorgzaamheid

Kernkwaliteit en de vervorming

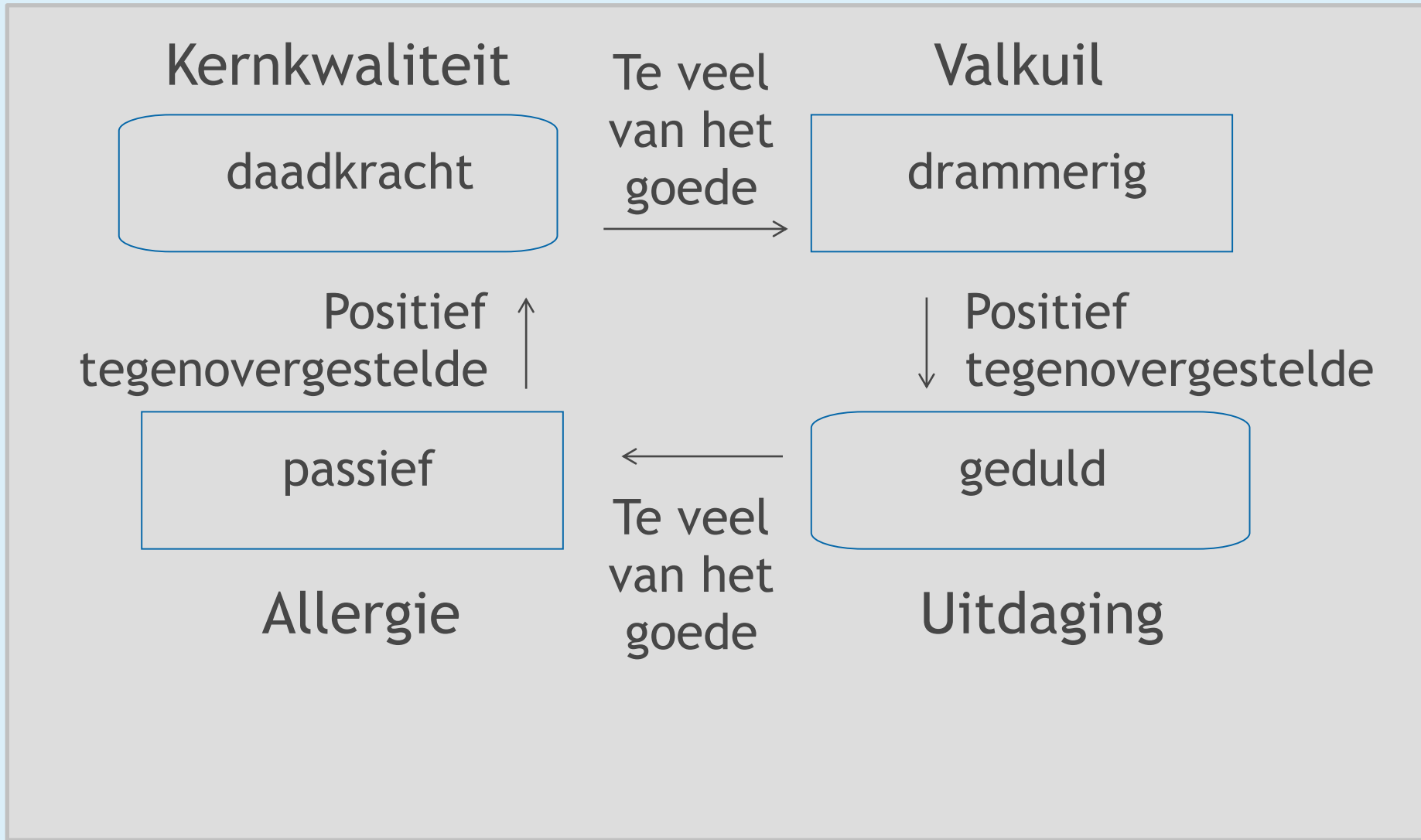

Kwaliteit schiet door
Kracht wordt zwakte
Vervorming wordt valkuil

Het Kernkwadrant©

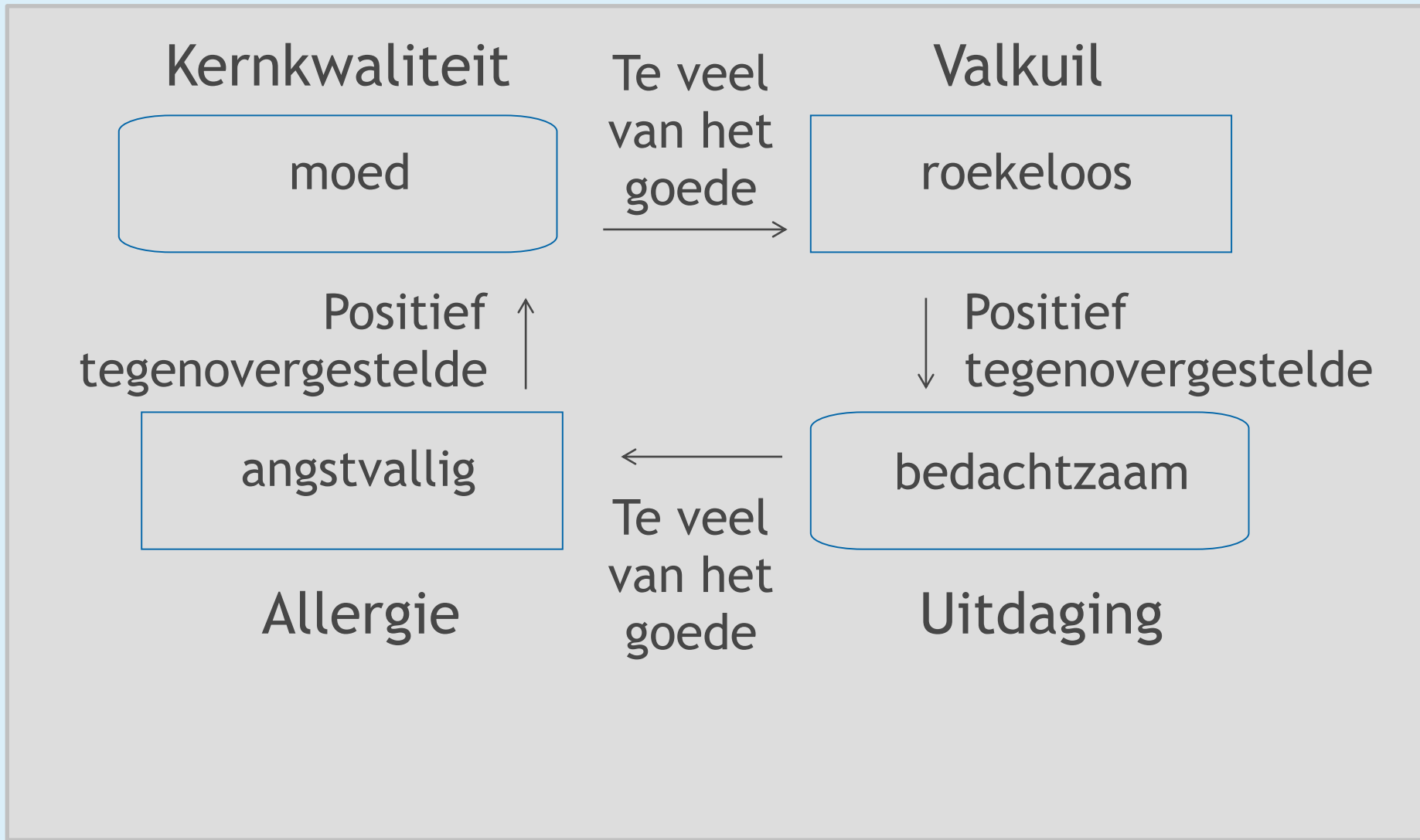

Het Kernkwadrant©

Het Kernkwadrant©

Het Kernkwadrant©

Kernkwaliteit

toewijding

Positief
tegenovergestelde ↑

laisser-faire

Allergie

Te veel van
het goede
→

Valkuil

fanatisme

↓ Positief
tegenovergestelde

relativisme

←
Te veel van
het goede

Uitdaging

Het Kernkwadrant©

Kernkwaliteit

zelfbewust

Positief
tegenovergestelde ↑

kruiperig

Allergie

Te veel van
het goede
→

Valkuil

arrogant

↓ Positief
tegenovergestelde

dienstbaar

Uitdaging

←
Te veel van
het goede

Het Kernkwadrant©

Kernkwaliteit

precies

Positief
tegenovergestelde ↑

chaotisch

Allergie

Te veel van
het goede
→

Valkuil

controlefreak

↓ Positief
tegenovergestelde

souplesse

←
Te veel van
het goede

Uitdaging

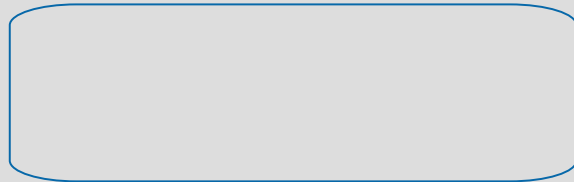
Heb je ooit ....?

1. In 3 oceanen gezwommen?
2. Karaoke gezongen?
3. Verliefd geweest op een vegetariër?
4. Meer dan 3 breuken gehad in je lijf?
5. Vrijwilligerswerk gedaan de laatste maand?
6. Paard gereden?
7. In een boom geklommen?
8. Stiekem gerookt als kind?
9. Afgekeken van je buurman op school?
10. Meer dan 2 dagen geen douche genomen?

Vul aan met vragen die jij wil stellen aan de andere groep (wees creatief)

Het Kernkwadrant©

Kernkwaliteit

Te veel van
het goede

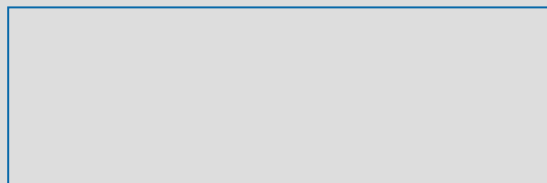

Valkuil

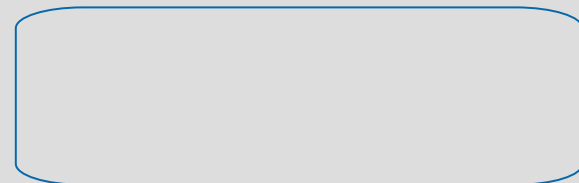

Positief
tegenovergestelde ↑

↓ Positief
tegenovergestelde

←
Te veel van
het goede

Allergie

Uitdaging

Kernkwaliteiten onder stress

Kernkwaliteit

zorgzaam

Alarm
→
fase 1

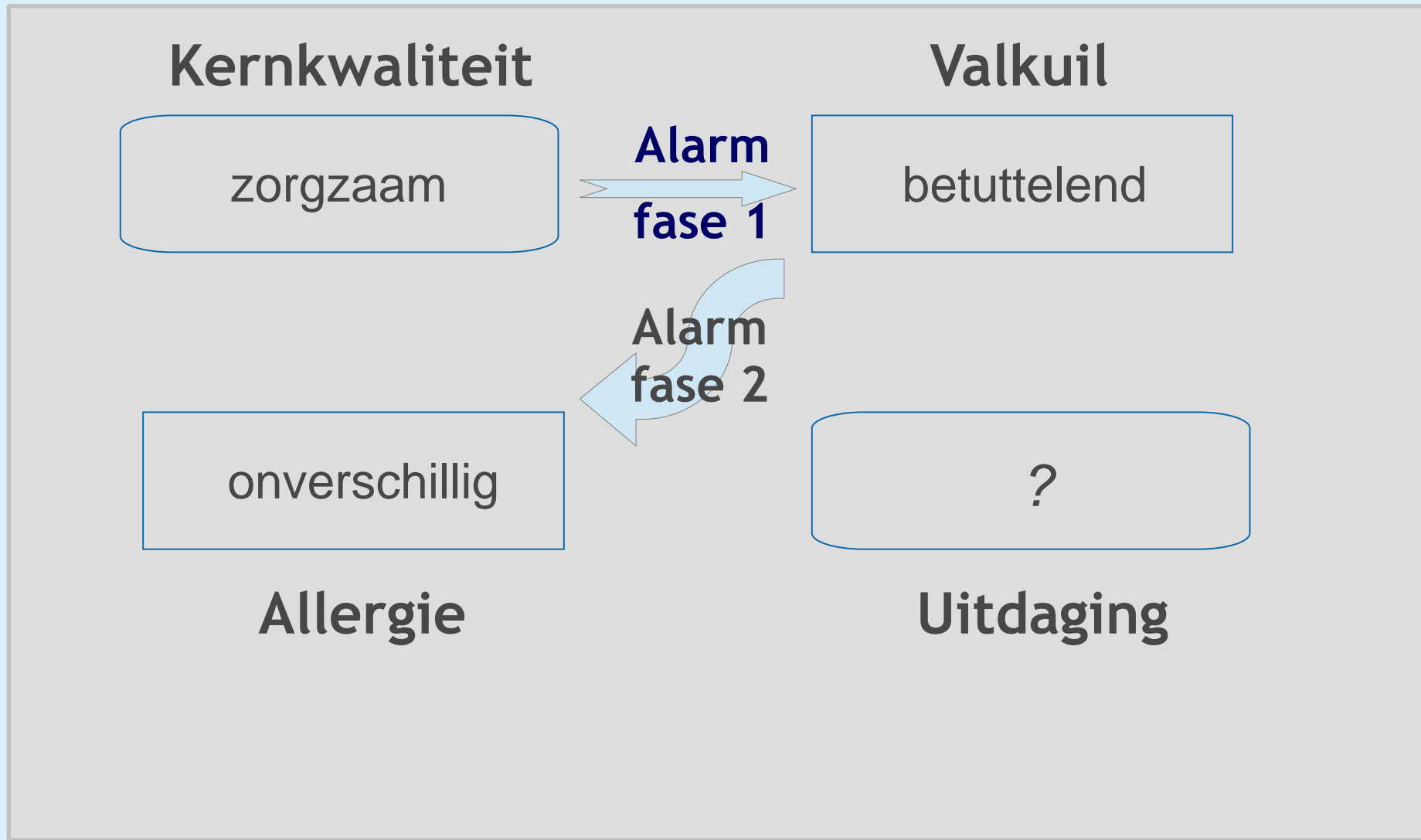
Valkuil

betuttelend

Allergie

Uitdaging

Kernkwaliteiten onder stress

Maskerkwadrant®

Kernkwaliteit

beschouwend

Valkuil

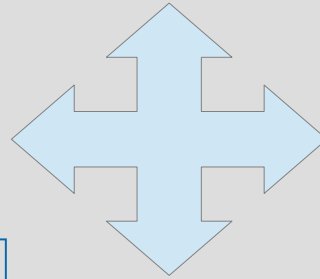
afstandelijk

sentimenteel

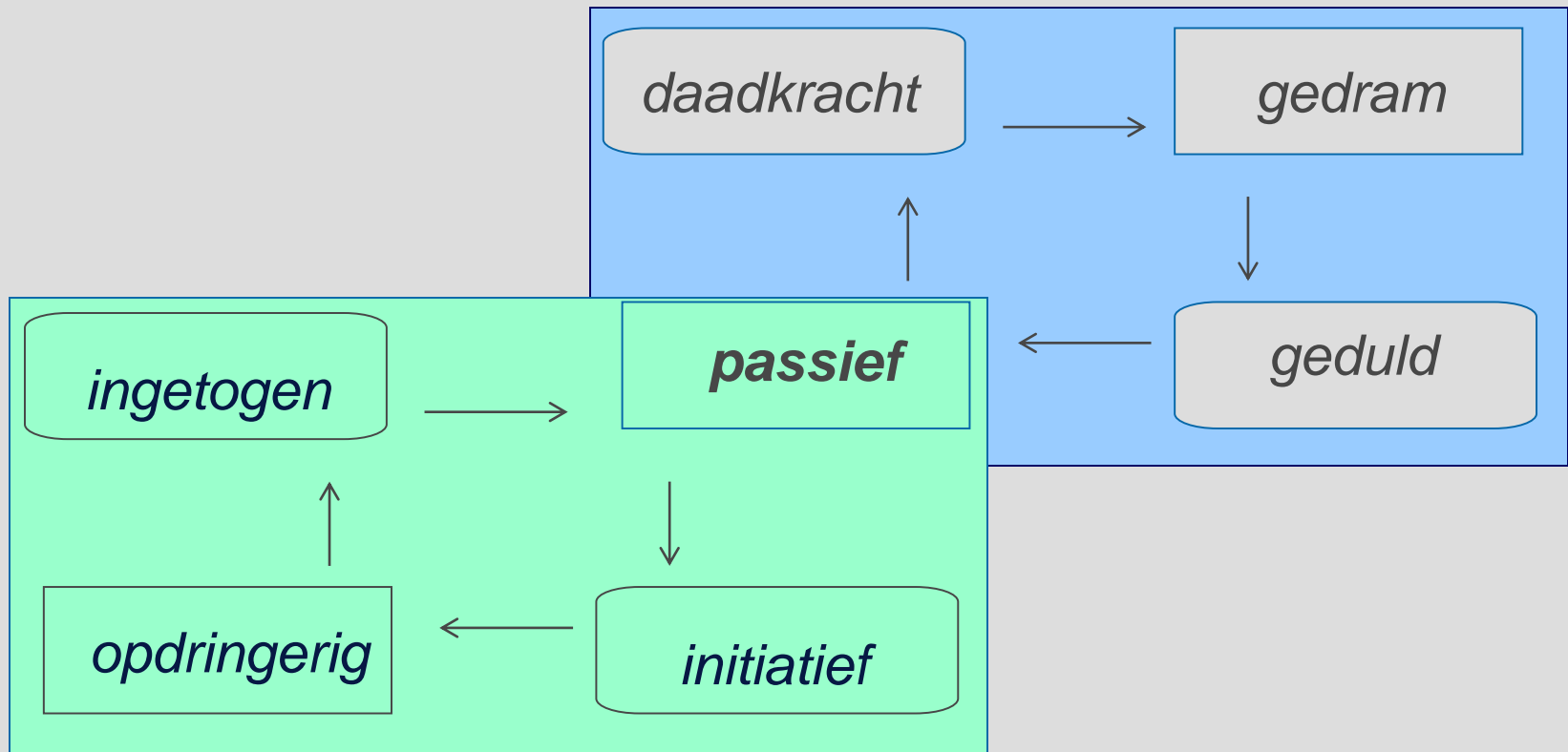
Allergie

empatisch

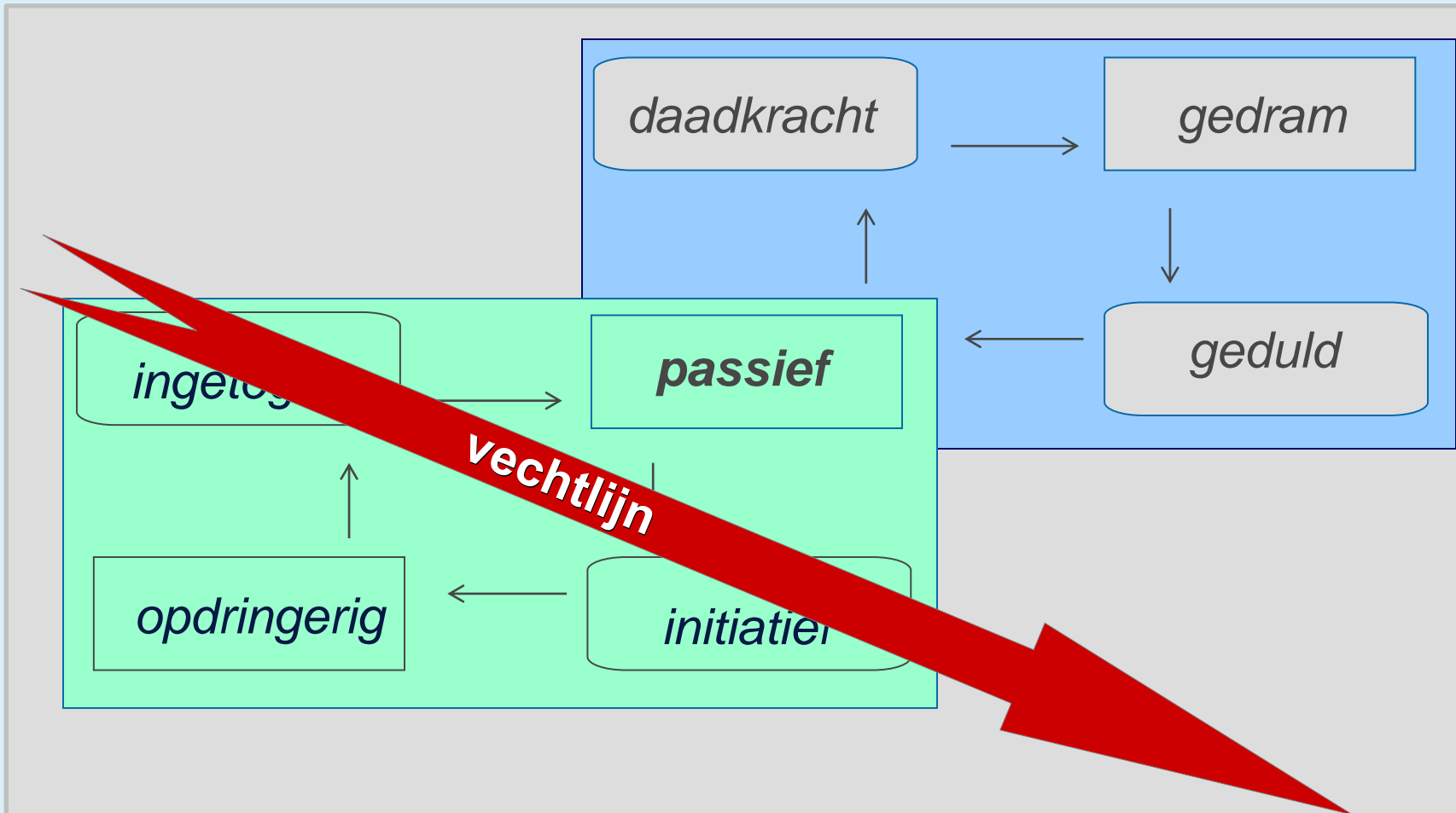
Uitdaging

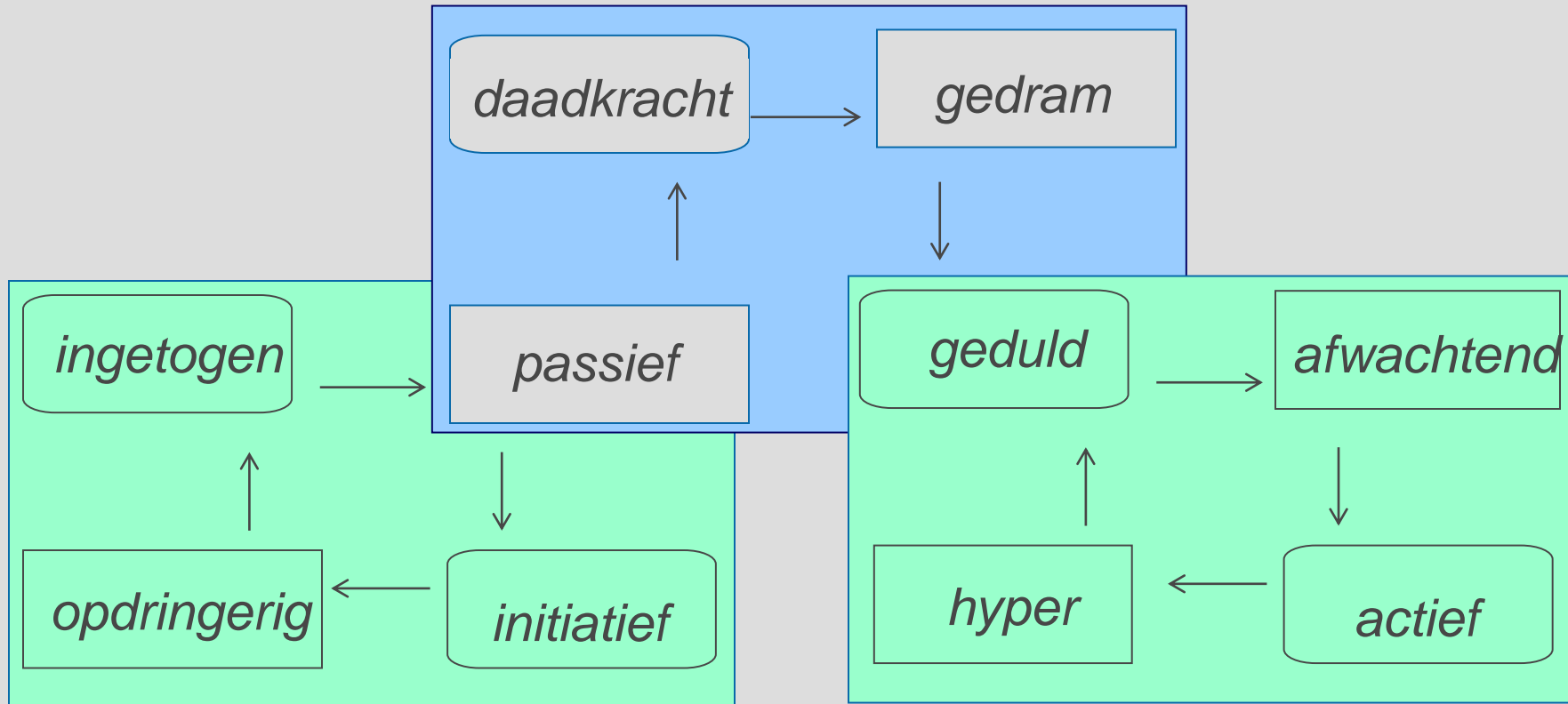
Het Dubbelkwadrant©

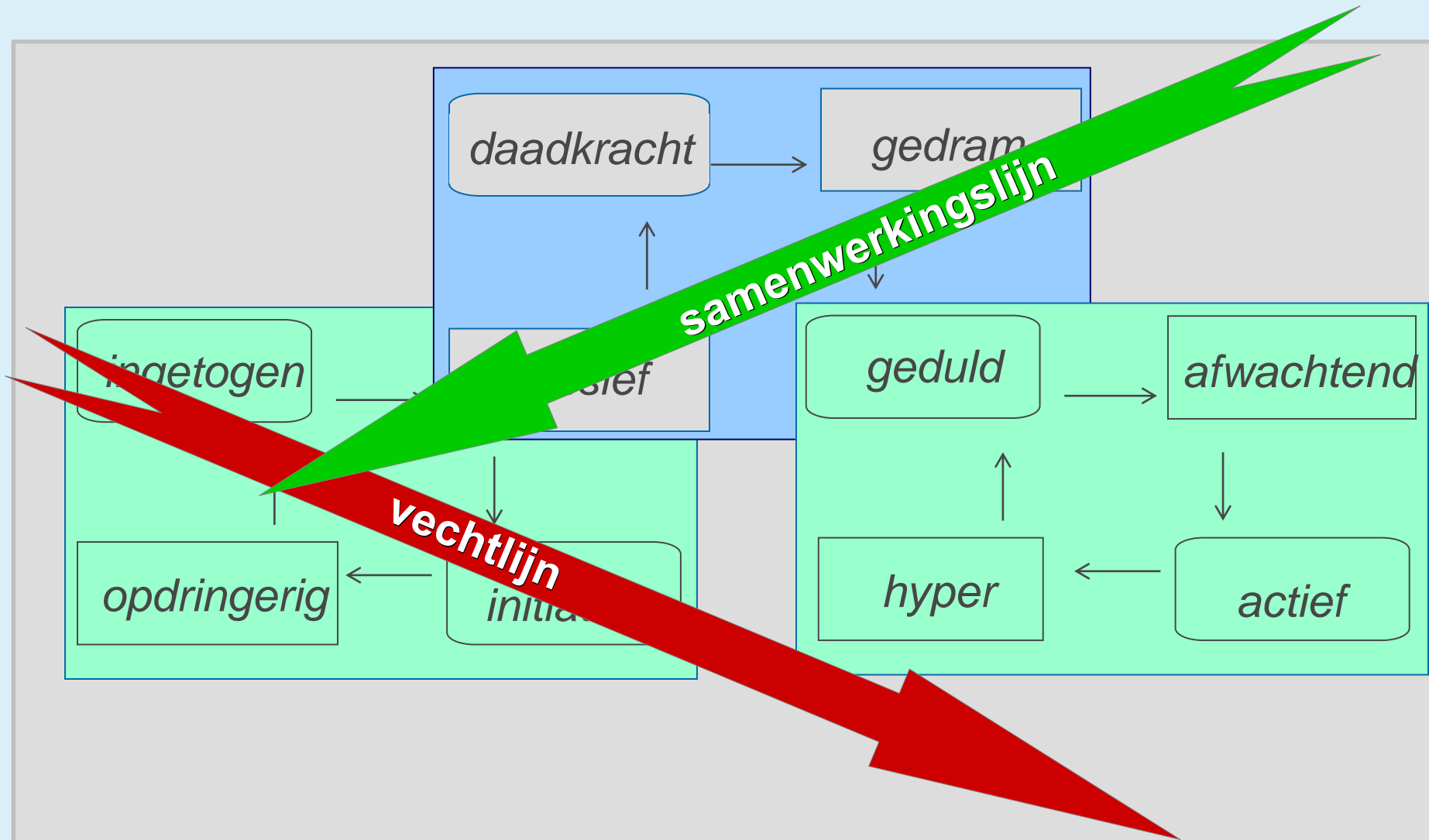
Het Dubbelkwadrant©

Het Totaalkwadrant©

Het Totaalkwadrant©

Effectief communiceren vanuit eigen kracht

Sabine Tobbac

sabine@sabinetobback.be

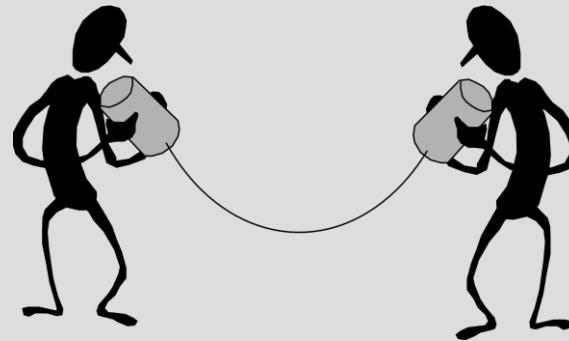
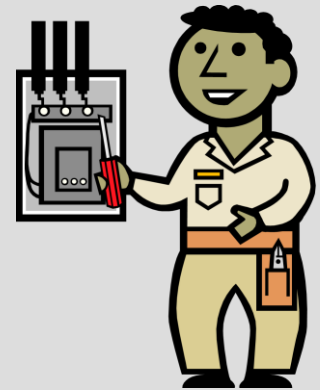
0478/419 733

Roos van Leary

Communicatieroos

Groeien op 3 niveaus

1. Bewust zijn
2. Gedragsverandering
3. Verbinding

Elementen in communicatie tussen mensen

✓ Relatiewijzen

✓ hoe, de manier waarop

✓ bv. Geven, aannemen, opdringen, afweren

✓ Inzetten

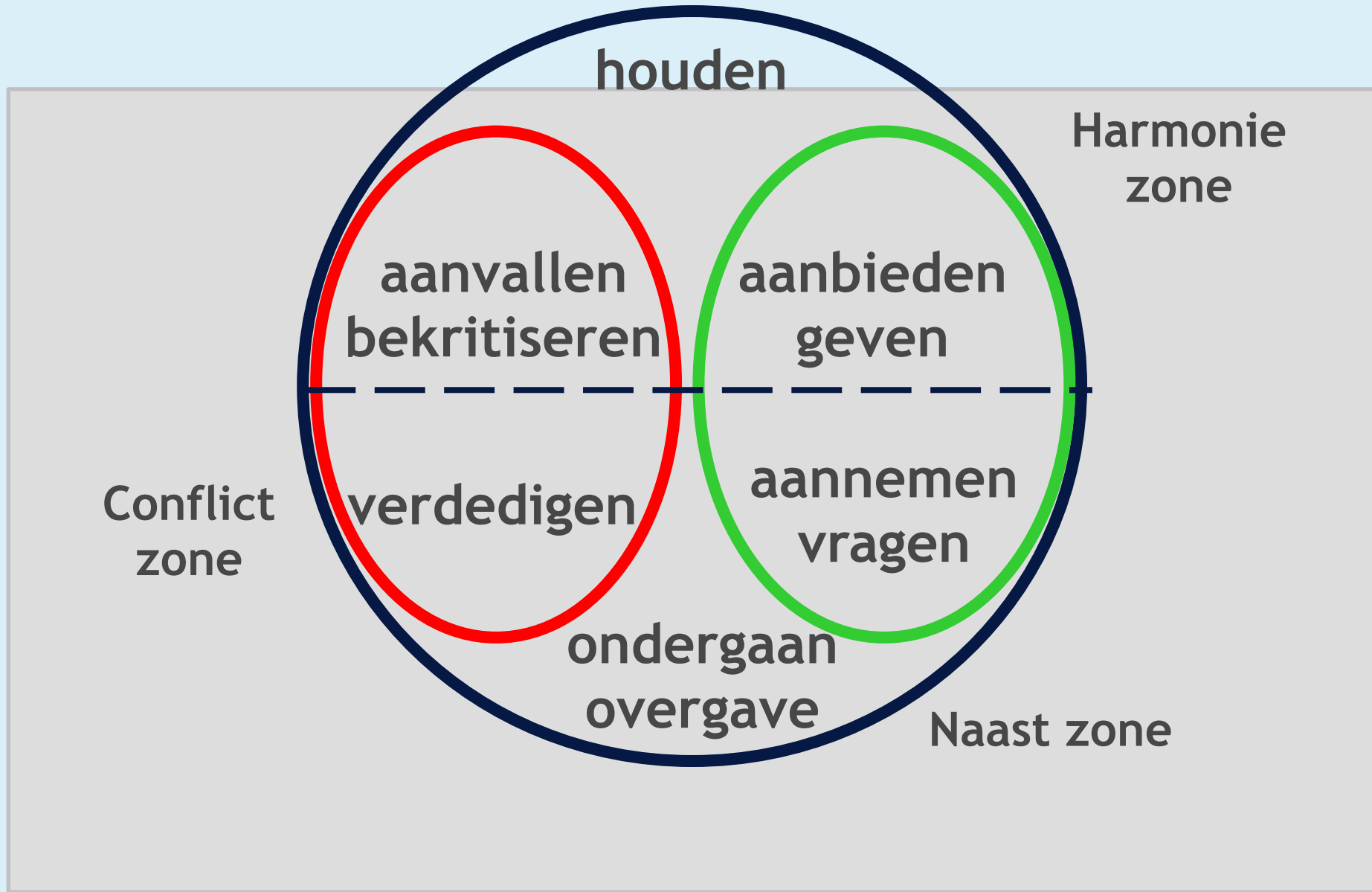
✓ wat wordt uitgewisseld

✓ bv. Info, zorg, tijd, aandacht

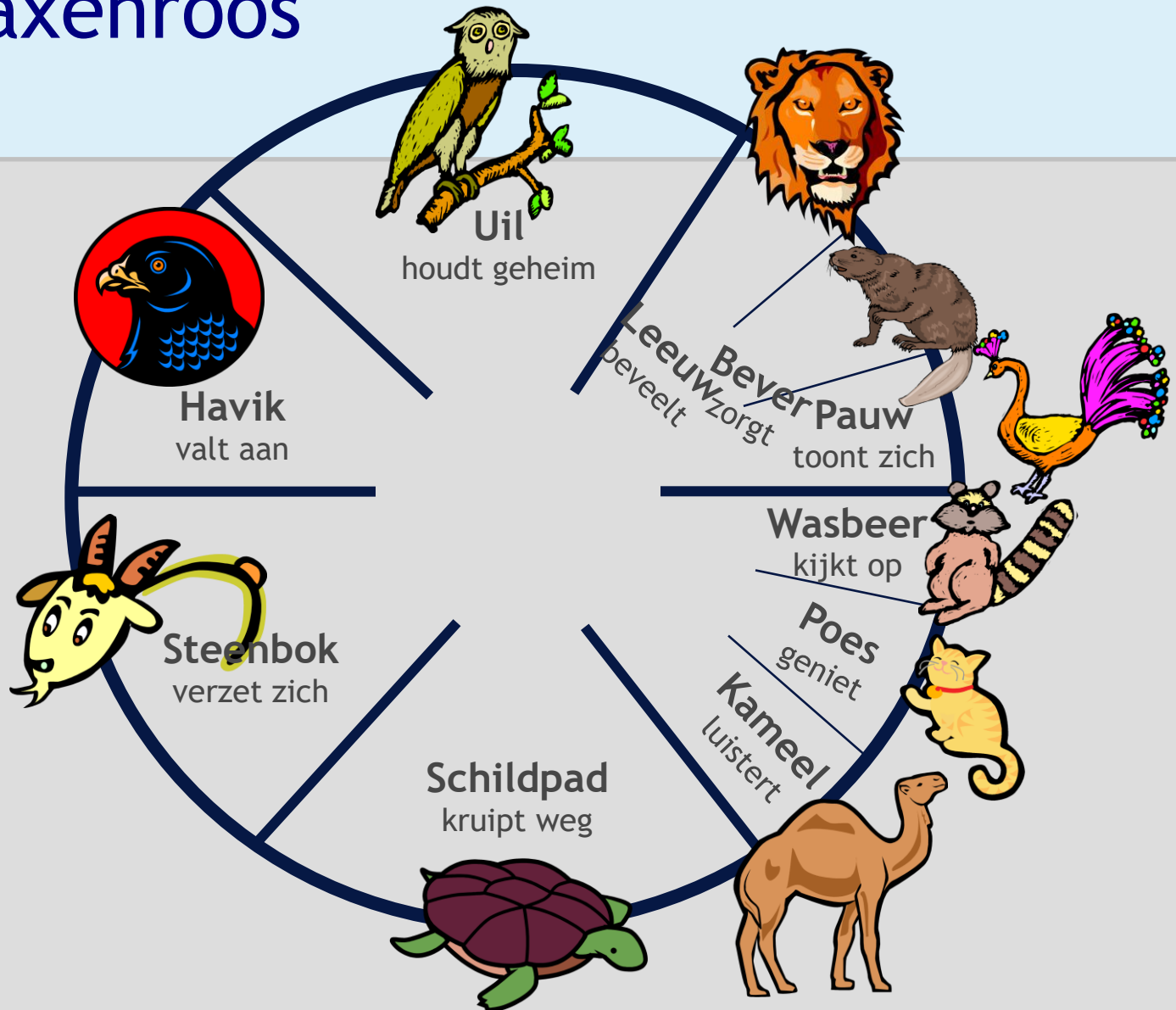
✓ Communicatiekanalen

✓ taal, schrijven, spreken, stem, mimiek

De communicatie roos

De axenroos

Opdracht communicatie roos

- ✓ Bestudeer de kernkwadranten van de 2 stijlen (dieren) uit de roos.
- ✓ Bedenk een typische dialoog tussen beiden
- ✓ Presenteer de 2 stijlen en de dialoog aan de groep
- ✓ Complementaire stijlen:
  - ✓ Leeuw & kameel
  - ✓ Bever & poes
  - ✓ Pauw & wasbeer
  - ✓ Uil & schildpad
  - ✓ Havik & steenbok

De leeuw

- De leeuw staat voor geven van richtlijnen en informatie.

De leeuw is de koning van de dieren. Hij weet altijd raad en wijst de weg. Hij geeft de nodige uitleg en zorgt voor een stevige leiding.

- Een positieve leeuw

- Geeft inlichtingen
- Geeft opdrachten
- Geeft raad
- Maakt regels
- Legt grenzen
- Brengt verslag uit

- Een negatieve leeuw

- Speelt de baas
- Beveelt
- Wil alles op zijn manier
- Durft of kan geen leiding nemen

Leidinggevend
Kennis delend
Informatief

Bazig
Dominant
Bevelend
Directief

Meeloper
Volger
Slaafs
Ongehoorzaam

Teamgericht
Participatief
Luisterend

De kameel

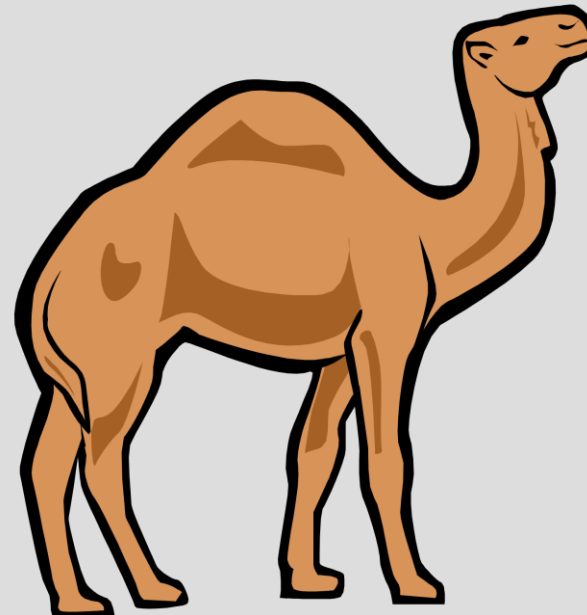
■ Kameel staat voor aannemen van richtlijnen of informatie, volgen.
Een volgzaam woestijndier dat gedwee meetrekt met de karavaan. Hij gehoorzaamt als geen één. Hij draagt alle lasten zonder zeuren.

■ Een positieve kameel

- Is gehoorzaam
- Vraagt raad
- Volgt richtlijnen
- Vraagt uitleg
- Kan goed luisteren
- Is positief ingesteld

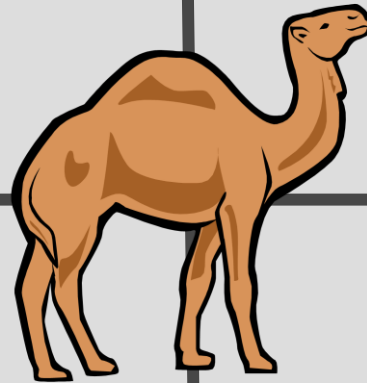
■ Een negatieve kameel

- Is te volgzaam
- Kan weinig zonder hulp
- Heeft geen eigen wil
- Heeft geen eigen mening
- Hooft de opdrachten niet
- Heeft weinig interesse
- Durft geen uitleg vragen
- Verzet zich steeds bij richtlijnen
- Wil niet gehoorzamen

Gehoorzaam
Uitvoerend
Werker
Luistervaardig

Onderdanig
Slaafs
Meeloper
Volger
Blind

Rebels
Betweter
Tegendraads

Meedenkend
Initiatief nemend
In vraag stellen

De bever

- De bever staat voor zorgen, iets schenken.

Een bever leeft in hecht familie verband. De beverfamilie bouwt dammen en zorgt op die manier voor een aangepaste verblijfplaats voor heel wat andere dieren.

- Een positieve bever

- Geeft of schenkt iets
- Leent iets uit
- Zorgt
- Biedt iets aan
- Verzorgt
- Biedt hulp
- Knuffelt

- Een negatieve bever

- Bemoeit zich met alles

Zorgzaam
Hulpvaardig
Ondersteunend

Betuttelend
Overbezorgd
Verstikkend
Overbeschermend
Bemoederend
Zichzelf wegcijferend

Onverschillig
Verwaarlozend
Laks

Ruimte laten
Vertrouwend
De ander op zijn
verantwoordelijkheid wijzen
Kracht geven
Voor zichzelf zorgen

De Poes

- Poes staat voor genieten en zich laten verzorgen.
Een poes geeft kopjes en vraagt om geaaid te worden. Ze begint te spinnen en te ronken als je haar vertroetelt.
- Een positieve poes:
  - Geniet
  - Laat zich verzorgen
  - Krijgt graag geschenkjes
  - Laat zich graag helpen
  - Vraagt om hulp
  - Wordt graag verwend
- Een negatieve poes
  - Laat anderen voor zich zorgen
  - Is een beetje egoïstisch
  - Wil alles voor zichzelf

Genieter
Relaxed
Ontvankelijk

Profiteur
Lui

Opoffering
Moe

Altruïstisch
Weldoener
Initiatief nemend
Meewerkend

De pauw

■ De pauw staat voor zich tonen, pronken.

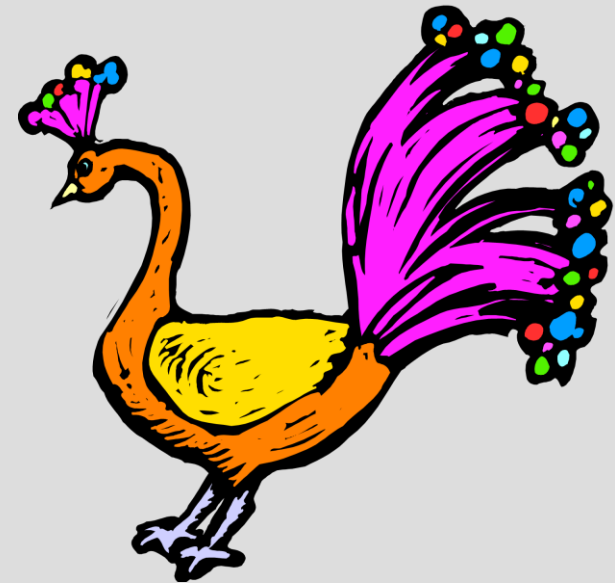
Een pauw laat zijn mooiste pluimen zien. Hij loopt statig rond, bewust van zijn verenpracht. Hij laat ook zijn (minder fraaie) achterkant zien als het moet.

■ Een positieve pauw

- Toont zich graag
- Pronkt graag
- Laat zich zien
- Staat graag in de belangstelling
- Geniet van aandacht
- Vertelt over zichzelf
- Komt graag in contact met anderen

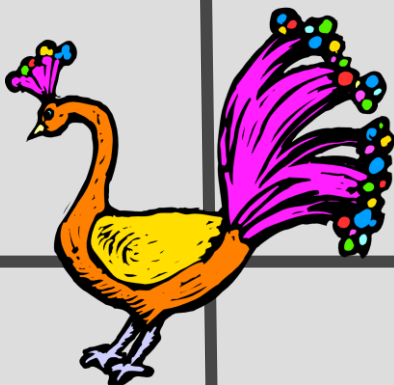
■ Een negatieve pauw

- Trekt negatieve aandacht
- Pocht
- Overdrijft
- Voelt zich beter dan de anderen
- Dringt zich op
- Durft zich niet te tonen, is verlegen
- Durft zijn kwaliteiten niet tonen

Zichtbaar
Fier
Zelfbewust
Sociaal

Arrogant
Ijdel
Dikke nek
Stoefkont
Opdringerig
Narcisme

Onzichtbaar
Timide
Onderdanig
Genegeerd worden

Nederig
Bescheiden
Ruimte laten voor de ander
Je plaats kennen

De wasbeer

■ De wasbeer staat voor waarderen, openstaan voor anderen.

Met zijn witomrande oogjes lijkt het wel of de wasbeer een brilletje opheeft en zo al het moois kan bekijken. Grappig is dat hij zijn voedsel steeds wast in het water en dan is het net of hij voor iedereen applaudiseert door klapbewegingen te maken met zijn pootjes.

■ Een positieve wasbeer

- Waardeert
- Geeft pluimpjes
- Geeft aandacht
- Verwelkomt
- Laat meespelen
- Geeft voorrang
- Juicht toe
- Applaudiseert
- Staat open voor anderen

■ Een negatieve wasbeer

- Applaudiseert onnozel
- Doet aanstellerig
- Overdrijft in het prijzen van anderen

Complimenteren
Stimuleren
Waarderen
Appreciëren
Ontvangend
Aandachtig

Slijmbal
Mouwveger
Overdreven fan
Onnozel
Naïef

Kritiek
Afbreken
Negeren
Dikke nek

Realistisch
Eigenwaarde tonen
Eigen plek innemen

De uil

- Uil staat voor geheim houden, negeren

Een uil heeft genoeg aan zichzelf. Vanonder zijn halfgesloten oogschillen ziet hij wel wat er onder hem gebeurt maar hij staat er boven. Hij houdt zijn snaveltje dicht en zijn geheim blijft bewaard.

- Een positieve uil

- Bewaart geheimen
- Verzamelt
- Houdt dingen bij zich
- Roddelt niet
- Houdt zich op de achtergrond
- Laat zich niet kennen

- Een negatieve uil

- Houdt zich afzijdig
- Is gesloten

Confidentieel
Beschouwend
Wijs
Gereserveerd
Sereen

Gesloten
Afzijdig
Afstandelijk
Uit de hoogte

Roddel
Inhoudsloos
Ongefundeerd

Communicatief
Mededeelzaam
Sociabel

De schildpad

■ Schildpad staat voor lossen, ondergaan.

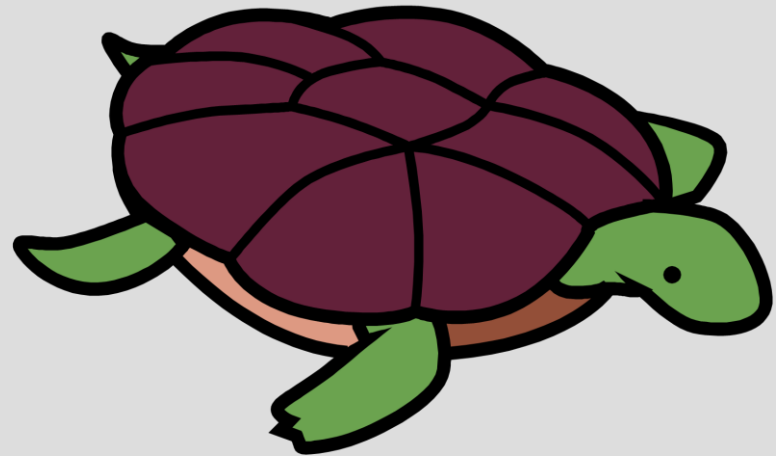
Wanneer ze bang is of moe trekt de schildpad zich terug in haar schild.
Ze durft haar kopje niet meer uit te steken.

■ Een positieve schildpad

- Is braaf
- Is stil
- Doet rustig wat ze moet doen

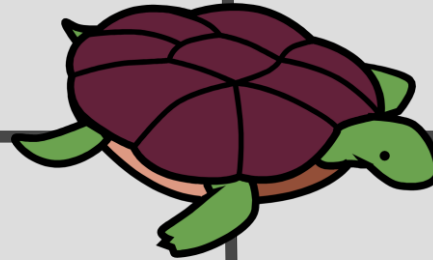
■ Een negatieve schildpad

- Kruipt weg, schuilt
- Is bang
- Is moe
- Mist kracht
- Heeft schuldgevoel
- Heeft verdriet
- Is onhandig, klungelt
- Luistert met een half oor

Rustig
Kalm
Bezinnend
In volle besef
Gewaar

Stil
Teruggetrokken
Depri
Bang
Radeloos
Dichtgeklapt

Lawaai
Agressief
Bedreigend

Contact aangaan
Benoemen wat er is
Uit de schulp kruipen

De havik

■ Havik staat voor aanvechten, kritisch bevragen.
De havik speurt met scherpe blik het terrein af op zoek naar een geschikte prooi. Hij valt feilloos aan, treft altijd raak.

■ De positieve havik

- Geeft terechte kritiek
- Ziet onjuistheden en mankementen
- Bewijst fouten
- Trekt in twijfel
- Ziet altijd verbeteringsmogelijkheden

■ De negatieve havik

- Valt aan
- Is verbaal agressief
- Maakt ruzie
- Bemoeit zich met andermans zaken

Kritisch
Analytisch
Precies
Direct
Duidelijk
Verbeteringsgericht

Aanvallend
Agressief
Perfectionist
Pestkop
Gemeen

Nonchalant
Laisser-faire
Onverschillig
Soft
Oneerlijk
Onrechtvaardig
Fouten onder de mat

Respectvol
Empatisch
Diplomatisch
De bal spelen, de man
overeind laten

De steenbok

■ Steenbok staat voor afweren, neen durven zeggen.
De steenbok verdedigt zijn rots, zijn territorium tegen belagers. Hij staat trots en met geheven hoofd zijn terrein te bekijken.

■ Een positieve steenbok

- Verdedigt zijn werk
- Durft neen zeggen
- Komt op voor zijn standpunt
- Weerstaat kritiek
- Bijt van zich af
- Bakent zijn terrein duidelijk af

■ Een negatieve steenbok

- Weigert werk
- Sluit zich op
- Is onbereikbaar
- Verdraagt geen kritiek
- Reageert defensief
- Snauwt

Assertief
Verdedigend
Stevig
Begrenzend
Standvastig
Durven neen zeggen

Defensief
“ja, maar...”
Stug
Koppig
Negatief

Ja-knikker
Meeloper
Hulpeloos
Onbegrensd
Wispelturig

Open
Flexibel
Positief
Meedenkend

Wetmatigheden in de communicatie roos

**begrijpen
≠
akkoord gaan**

**volgen
↓
leiden**

Extra Communicatie technieken

Aandacht geven
Afstemmen op de ander

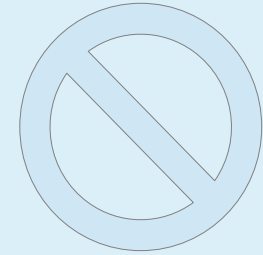
Assertiviteit
Alternatieven aanreiken

PACING

LEADING

Omgaan met weerstand

Verklaar de ander voor **GEC!**

Je geeft de ander **G**elijk in zijn **E**motie
en **C**orrigeert (of **C**onfronteert) daarna de inhoud.

Bv. Dat klopt, je hebt gelijk, inderdaad,...
dat zal niet makkelijk zijn, dat zal...vragen,

...

Hoe kunnen we er voor zorgen dat het werkt, lukt,...?

Luisteren...

I have 8 faithful servants,
who teach me all I know. Their names :

✓what

✓why

✓who

✓where

✓which

✓with what

✓when

✓how

Mensen zouden
wat langzamer
moeten
luisteren...

(Jean Sparks Ducey)

Luisteren

Als ik je vraag naar mij te luisteren en
jij begint mij adviezen te geven,
Dan doe je niet wat ik je vraag.

Als ik je vraag naar mij te luisteren
en jij begint mij te vertellen,
waarom ik iets niet zo moet voelen als ik voel,
dan neem jij mijn gevoelens niet serieus.

Als ik je vraag naar mij te luisteren,
en jij denkt dat jij iets moet doen
om mijn probleem op te lossen,
dan laat je mij in de steek,
hoe vreemd dat ook mag lijken.

Dus, alsjeblieft, luister alleen maar naar me
en probeer me te begrijpen.

En als je wil praten,
wacht dan even en ik beloof je
dat ik op mijn beurt naar jou zal luisteren.

Luisteren

Samenvatten

Doorvragen

Oefening Luisteren

Per 2: beslis wie is A, wie B

- 5min: A vertelt over case, B luistert
- 2min: B herformuleert, A luistert
- 1min: A vult aan of verduidelijkt, B luistert

Rollen omdraaien

Meta-communicatie:

het impliciete, expliciet maken

- Benoem en bevraag het gedrag van de ander:
  - Ik zie jou..., Ik hoor jou..., Ik merkte hoe je...
(bv. Achteruit leunen, glimlachen, schrijven, fluisteren, fronsen,...)
  - Hoe moet ik dat zien? Wat bedoel je daar mee? Wat betekent dat? Wat ben je aan het denken?
  - Luister open naar het antwoord!
- Leg je eigen gedrag uit:
  - Soms doe ik..., als ik dit doe..., als je me ziet...,
  - Dan betekent dat dat ik nodig heb..., dan probeer ik..., dan mag je zeker zijn dat ik...,

Assertiviteit

ASSERTIVITEIT

Opkomen voor je eigen mening
terwijl je respect bewaart voor
je eigen én andermans grenzen

Ik-boodschappen

- ✓ Preventief
- ✓ Positief
- ✓ Antwoordgevend
- ✓ Confronterend

Waarom!

Gedrag (geen oordeel!)
Gevolg
Gevoel
Gewenst Gedrag

Confronterende ik-boodschap

Wanneer het tegenslaat:
vertrek vanuit jezelf bij geven van input: 4G's

- GEDRAG: “ik constateer dat...”
- GEVOEL: “ik voel me daarbij...”
- GEVOLG: “dat maakt dat ik...”

“IK WIL GRAAG ... BEREIKEN”
(Gewenst gedrag) vanuit respect

Assertiviteitstechnieken

- **Kapotte grammfoonplaat**

= positief formuleren
wat ik wil/kan bieden

- Zoeken naar een **werkbaar compromis**

= luisteren naar oplossingen
+ geven van informatie

Kritiek positief opvangen

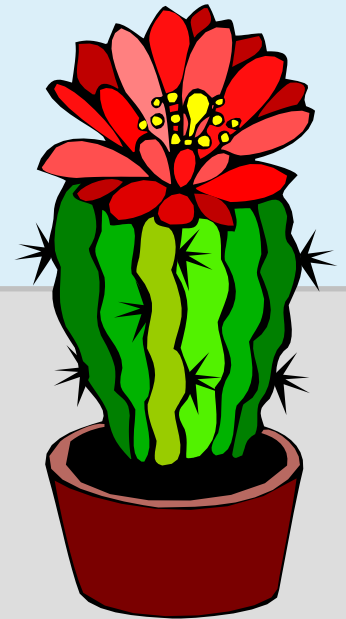
- Persoonlijke kritiek
=> **misten**
- Terechte kritiek
=> **bevestigen**
- Onduidelijke kritiek
=> **doorvragen**

Cactusuitspraken

- Meestal met goede bedoeling
- Zeer courante uitspraken
- Hebben een negatieve emotionele impact
  - bijv. moeten, zouden, proberen, misschien, eigenlijk, eventueel, mag ik, kan ik niet, zou kunnen, momentje, probleempje, effe, sorry, ...

Oefening overtuigen

- Wat is het gewenste resultaat van jouw case?
- Van op jouw planeet: wat zijn 3 redenen om dit resultaat te realiseren?
- Van op de planeet van de andere betrokkene: wat zijn 3 voordelen van jouw resultaat, voor deze persoon?
- Maak een dubbelkwadrant

Sabine Tobback

Facilitator - Coach - Trainer

Schrijf je in op onze website
www.sabinetobback.be voor
extra tips en een *GRATIS*
electronisch boek.
Bedankt voor je aandacht !
